

Naaja H. Nathanielsen
Inatsisartuni ilaasortaq, Inuit Ataqatigiit
/ Maani

Nukissiuutit ataavartut pillugit § 37 naapertorlugu apeqqutunut akissuteqaat

Asasara Naaja H. Nathanielsen

Apeqqutinnut qujanaq. Taakku ataasiakkaarlugit akissuteqarfigissavakka.

03-06-2014
Sags nr. 2014-099983
Dok. nr. 1596007

Postboks 1614
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: apn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Atuisut ataavartumik nukissiornikkut atortunik namminneerlutik pilersitsisimasut assigiinngisitaarnerisa atorunnaarsinnissaat pillugu Naalakkersuisut ersarissunik pilersaaruteqarpat, nunami sumi najugaqarneq apeqqutaajunnaarsillugu?

Nukissiuutinit ataavartunit innaallagissiap sinneranik pilersuinerneq suliaqartunut tunisisarnermi akiliititsisarnermut maleruagassanik allannguinissamik Naalakkersuisut pilersaaruteqanngillat.

Nukissiuutinit ataavartunit innaallagissiap sinneranik tunisinermi akiliitsisarnermut maleruagassat nukissiuutinit ataavartunit innaallagissiap sinneranik pilersuinerneq suliaqartunut pilersuineq tunisisarnerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 21-mi, 9. december 2013-imeersumi (aammattaaq 'nammineerluni tunisassiornermut nalunaarummik' taaneqartumi) maleruagassiivigineqarput.

Nalunaarummut nukissamik pilersuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 14-imi, 6. november 1997-imeersumi § 13, imm. 2 tunngavigineqarpoq: "Ingerlaavartumik nukissiorfimmitt innaallagissamik pilersuineq pillugu Naalakkersuisut aalajangiisinnaapput malittarisassiorsinnaallutilluuniit".

Nalunaarut Inatsisartut peqqussutaannik § 21-imik atuutilersitsisuuvoq, tassanilu aalajangersarneqarpoq, issuaaneq: "Nukissiorfiit kiammik innaallagissamilluuniit pilersitsiorfiusunit siammaassiviusunillu allanit tigooraappata, tak. § 13, Nukissiorfiit ileqqaarutigisaat aallaavigalugit akiliutissat aalajangersarneqassapput. Naatsorsuisarneq pillugu Naalakkersuisut malittarisassiorsinnaapput".

Nukissiuutinit ataavartunit innaallagissiamik suliffeqarfimmut pilersuisumut tunisinermut akigititaasumi ikummatissaq, suliffeqarfiup pilersuisuusup innaallagissiorfimmi dieselitortumi innaallagissiornermini atugassaralua aallaavigineqartarpoq. Ikummatissamik atuinermi sipaarneqartoq tamatuma peqatigisaanik sipaagaavoq, pilersuinerneq suliaqartup nukissiuutinit ataavartunit innaallagissamik pisineranut atorneqarsinnaasoq. Ikummatissamik atuinerup innaallagissiorfimmi dieselitortumi innaallagissiornermut aningaasartuutiniq allanngorartitsinerpaasarnera tamatumunnga pissutaavoq.

2. Akissut naaggamik akineqarpat, taamatut assigiinngisitsinerup attatiinnarnissaanut Naalakkersuisut sunik tunngavilersuuteqarpat.

Naalakkersuisuni isumaqarpugut, innaallagissiap sinneranik pisortat pilersuinermit aqquersuutaannut pilersuinermit akiusup pilersuinermit taamatullu inuiaqatigiinni sipaagassanik tunngaveqartinneqarnera periaasiusoq isumatusaarnermik tunngaveqarluinnartoq. Illoqarfinni qaammaqqutinut nukissiornermullu innaallagissamik pilersuisuusunik erngup nukinganik innaallagissiorfeqartuni, namminersortut nukissiuutaannit ataavartunit innaallagissamik pisinissami sipaagaqartoqarsinnaanngilaq. Erngup nukinganik innaallagissiorfimmi innaallagissiornermit aningaasartuutit allanngorangaarneq ajornerat tamatumunnga pissutaavoq.

Kisiannili illoqarfinni nunaqarfinnilu uulia atorlugu innaallagissiorfiusuni innaallagissiaq sinneruttoq tunngavigalugu uuliap pinngitsoorneqarsinnaaneranut sipaagassanik angusaqartoqassaaq.

Akigititaasunut tunngavissat allanngortinneqarpata, Nukissiorfiit nukissiuutinit ataavartunit (erngup nukinganik innaallagissiorfinnit pioreersunit) innaallagissiap nukissiuutinit ataavartunit (namminersortut nukissiuutaasa ataavartut innaallagissiaannik) innaallagissiamik taartissamut akiliisariaqartussaapput. Tamanna avatangiisinut iluanaarutissanik kinguneqassanngilaq.

Aamma CO₂-mik aniatitamik annikillititsiviussanngilaq. Paarlattuanik Nukissiorfiit, naggataagullu atuisut allat aningaasartuutaannik toqqaannartumik amerlititsiviussaaq. Taamaalilluni atuisut allat Nukissiorfiit (taamaalillunilu inuiaqatigiit) erngup nukinganik innaallagissiorfinnut aningaasaliissutaannut akiliuteqarnerannik, tamatumunngalu peqatigitillugu namminersortut seqernup qinngornerinik innaallagissiorfiinut akiliutaannut akileeqataanerinik kinguneqartussaavoq.

Taamaattumik Naalakkersuisut maleruagassanik maannakkut atuuttunik allannguinissamik pilersaaruteqanngillat.

3. Kangerluarsunnguami nukissiorfimmi kaavittut (turbine) ilanissaannik pisariaqartitsineq sumut killippa aammalu immikkut kaavittuliineq pisariaqassaguni qanoq akeqassava?

Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni turbinit ilaneqarnissaannut inissaqartitsisoqanngilaq. Tamatuma saniatigut sullup kuuffiusup tukimut angissusia innaallagissiorfimmut atuuttumut, katillugit pingasunik turbine-limmut, tamarmik immikkut 15 MW-nik tunisisinnaasunut naleqqussagaavoq. Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik innaallagissiorfiup allineqarnissaa pisariaqartinneqassappat, nutaamik sulluliortoqartariaqarpoq nutaarluinnarmillu erngup nukinganik innaallagissiorfiliortoqartariaqarluni, erngup nukinganik innaallagissiorfik pioreersoq tamakkiisumik allilernerqareersimammat. Aningaasaliissutissat missiliorlugit 1 mia. koruunit sinnerlugit amerlassuseqartussaassapput.

Nukissiorfiit Nuummi nukissiamik pisariaqartitsineq ingerlaavartumik malinnaaffigaat, aammalu nukissiuutini pisariaqartitsineq tunngavigalugu erngup nukinganik innaallagissiorfiup allineqartariaqalissappat, teknikkikkut suliniutit suut aallartinneqassappata iluanaarnerpaassanersoq nalilersoqqissaartussaallugu.

Tamatumunnga atatillugu eqqaassallugu pingaaruteqarpoq, ataatsimut isigalugu nukissiuutini pitsanngorsaanerit sipaarutissallu eqqumaffigineqarnerat kinguneqarluartussaammat. Namminersortut pisortallu aningaasaqarnerat eqqarsaatigalugu. Nukissiorfiit ungasianiit atuaasarnermik suliniuteqarnera, 2012-imi naammassineqartoq tunngavigalugu Kalaallit Nunaanni atuisut tamarmik innaallagissamik atuinertik malinnaaffigisinnaalerpaat. Nukissiorfiit nittartagaat aqquutigalugu nammineerluni suliniutaasut sunniutaat takuneqarsinnaapput. Taakkulu atorineqarnissaat innersuussutigilluarsinnaavara. Atuisunut namminersortunut pisortanullu.

Neriuppunga akissutigaa naammagisimassagit.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Kim Kielsen